

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. — Egyen szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapnak a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Őszintén és becsületesen.

Az agrárszociális mozgalom mind nagyobb tájékokra terjed ki. Mindennap újabb jelentéseket hoz a munkabeszüntésekről és szerződésszegésekről, melyeket a mezei munkások követnek el. Az Alföld egész aratása veszedelemben forgott, országgrészek nyugalma és biztonsága kétséges volt. A munkásokkal szemben megpróbálták a lecsendesítés minden eszközét, a közigazgatási hatóságok külön utasításokat kaptak maguktartására vonatkozólag. A mindent felöllelő nagy agitációval szemben a rendelkezésre álló eszközök elégtelenek voltak és a magyar gazdák, akik az agrárkérdés jelszava alatt kormányellenes koalícióvá egyesültek, egyszerre csak azt tapasztalták, hogy tanácskozásaik, panaszai, szöcsépléseik mind nem érnek semmit, mert semmi eredményük sem lett. A termés lábon áll és érik. Nincs, aki learassa és betakarítsa. A szántóföld munkásai agrárkérdést csináltak a maguk módja szerint és az agráriusok ellen fordítottak a fegyvert.

A nagy lármának, melyet az agráriusok ütöttek, a sok lármának a kedvezőtlen viszonyok fölött, minden panasznak, melyet a kormány ellen felhalmoztak, nem volt más értelme, nem volt más célja, mint hamis nyomra vinni az agrárszociálizmust és megértetni vele, hogy a mezei munkás helyzetéért a kormány, a kapitalizmus, és legfőképpen a liberalizmus felelős, hogy a földbirtoko-

soknak és bérlőknek ép oly sokat kell szenvedniük, mint maguknak a mezei munkásoknak. Ők lennének az elsők, kik a munkás sorsán könnyíteni és segíteni akarnak, ahol lehet, de a szabadelvű kormány és a mozgó tőke megakadályoz minden áldásos törekvést és tönkre teszi a mezőgazdaságot. Így az előkelő agráriusok.

A munkások azonban ezuttal nem mentek lépésre az uraknak, nem hittek nekik egy szót sem, hanem ott keresték elnyomóikat, ahol őket helyes ösztönüknél fogva csakugyan meg is találták. A földbirtokosok és a nagybérlők köreiből. A mozgó tőke teremtette a munkásszociálizmust, a földbirtok meg az agrárszociálizmust teremtette. A két extrém ellenfél maga szülte magának és nevelte nagyra a veszedelmes ellenséget. Nem annyira külföldről importálták, mint inkább a saját rossz viszonyok és a saját visszaélések által vált lehetségessé. A szerencsétlenség megtörtént, a gazda urakat katasztrófa fenyegette és éppen a politikai és egyházpolitikai ellenzék fővezérei voltak azok, kik legelőbb fordultak segítségért a kormányhoz, dacára annak, hogy oly programmpont mellett kardoskodnak, mely örökös hadilábra állítja őket a kormánnyal. De a termés, az anyagi érdek forgott veszedelemben. Ezt minden áron meg kellett menteni és az általuk gyűlölt kormánytól várták a tanácsot és segítséget. Nos ez a gonosz kormány semmit sem panaszolt fel legnagyobb ellenségeinek. Kenyeret adott azoknak, a kik közel dobálták őt. Darányi Ignác földmű-

velésügyi miniszter, Perczel Dezső belügyminiszterrel egyetértőleg, saját hatáskörében oly intézkedéseket tett, melyek véget vetnek a mezei-munkásszociálizmusnak, az országot kimondhatlan zavaroktól óvják meg és az aratási munkákat biztosítják.

Darányi Mezőhegyesen egy munkástelepet teremtett. A munkásokat innen minden pillanatban a veszélyeztetett helyekre lehet szállítani és a földbirtokosok rendelkezésére bocsátani. A munkások ezrei állnak rendelkezésére, hogy ha a sztrájkolóak akárhol beszüntetik a munkát, e tartalék által azt ismét rögtön fel lehessen venni. Perczel biztosította a munkák kivitelét és gondoskodott róla, hogy a dolgozni akaró mezei munkások nyugalma és álhatatossága egy pillanatra se zavartassék. Rendelkezései oly minden tekintetben mintaszerűek s oly nagy horderővel bírnak, hogy az agrárszociálizmus csak ritkán és csak kevés helyen merészkedik fejét felütni és hogy azokat, a kik dolgozni akarnak, sem szándékukban, sem munkájukban nem lehet zavarni.

Ez a két miniszter együttes rendelkezései által nagy veszedelmet háritott el, — írja a „Pester Correspondenz.“ Nemcsak az agrárszociálizmusnak, hanem maguknak az agráriusoknak és mezőgazdáknak is be kell ebből látniuk, hogy e kormány elhatározottsága és képessége iránt bizalommal kell lenniük, akkor aztán — őszintén és becsületesen bevallva — nagyon sok bajt meg lehet szüntetni és lehetetlené tenni.

TÁRGZA.

Romantika a határról.

Írta: Priegl Olga.

Melegen sütött le a nap. A kaszavágás után rendre hult az arany szín buza.

Baróti Laci homlokáról nagy csöppekben hullott a verejték. Nem messze tőle Szegő Julesa kaczagott, évődött Aranyi Pistával. Laci meg nem állhatta, oda kiáltott hozzájuk:

— Estig se bírtátok azt a kévét összekötni. Szegő Julesa úgy félvállról felelt vissza:

— Mi gondja magának arra! Baróti Laci ajkára harapott. Igaza van Julesának, szemére vágta a kalapot s esendesen dudorászta a nótát:

Délibabos aranyhalász borulj le,
Mert elveszett egy kis lánynak a szíve.
Elveszett...

Nagyot sohajtott a nótá után. Még tavaly ilyenkor velem kaczagtál. Hiszen már arról tervelgetett, hogy majd össze megtartja: a lakodalmat.

Julesa árva volt és szegény. De volt szép barsonyos szeme, gyöngye, nem tüzes napnak való ábrázata, karesu dereka... Arról ábrándozott, mikor megszólította a lány, a csalfa lány.

— Laci bácsi!

— No?
— Haragszik?
— Tudok is én rád.

A nap lebukott, az araték kászolódtak. Baróti Laci a szívére heveredett. Onnan nézte a csillagos eget. Hanem a torkának nem hagyott békét valami. A köny is felszökött szemébe. Minek is szólt hozzá ma az a lány.

Belátta, hogy az éjszakai nyugalomnak vége, lassan feltáposzkodott s egy csillag vezette előre.

Susogást hallott.

Aranyi Pista szavát kiértette, egy vászonzseléd bizonykodott előtte.

— De Szegő Julesa szebb ám nálad sokkal!...

— Szegő Julesa pirositja az ajkát s hölében mosdik. Olyan leány, a ki többet szeret, engem is, mást is.

— De magát legjobban szereti — tódította a leány. — Isten látja lelkem, nem akarok rosszat, nem leszek utjokba. Szeressék hát egymást.

— Bolond vagy Erzi.

— Hát akkor minek évődik vele egész nap annyit? — Hát csak bolond, látom, nevetem, hisz olyan leány...

— Nem így ismertem magát...

— Én se — mondta komoran Baróti Laci s oda lépett Aranyi Pista elébe.

Az összerendezte.

A leány elfutott. Uram Isten sohajtotta. Jaj annak, aki kikezd Baróti Lacival!

— Mi mindent mondtál Szegő Julesára, Aranyi Pista?

— Minek ismételném, ha úgy is hallottad!

— Mondd hát akkor, hogy nem igaz, a mit mondtál.

— Hát nem igaz...

— Mondd meg azt holnap a szeretődnak is. Mondd meg, nem igaz, hogy Szegő Julesa pirositja az ajkát... S többé meg ne haljam se a teszádból, se a másébol, hogy olyan leány... Értetted.

Aranyi Pista a vállát vonogatta.

— Értetted? Mondta egyre keményebben Baróti Laci.

— Jól van nó, — felelt az vissza durván. De Erzi előtt csak nem másíthatom meg a kimondott szavamat.

— Nem?

— Nem...

— Hát akkor ismerd meg Baróti Lacit, vagy te hallgatsz el örökre, vagy én.

Aranyi Pista hallgatott el.

Ott maradt szép esendesen feküdve a tarlón. Dehogy mondja már többet, hogy Szegő Julesa pirositja az ajkát.

Uram Isten! — mi történt! — jajveszékelt az arató népség, hogy hajnalra ráakadt.

— Agyon ütötték Aranyi Pistát! — kiabálták szerte szét. Szegő Julesa reszketett, mint a nyárfalóvél. Alig jött szó ajakára. Hol van Laci? Ejtette ki aztán nagy nehezen.

Gábor Péter alispán beszéde.

— Tartotta a s.-sz. györgyi disz-község alkalmával. —

Nagyméltóságú v. b. t. t. Főispán Ur!

Vármegyénk törvényhatósági közgyűlése folyó hó 12-én 50. jkvi pont alatti határozatával megállapította, hogy a mai napon, — évfordulóján Nagyméltóságod e vármegye élén eltöltött 20 éves főispánságának — disz-községülést tart és e helyen alkotmányos módon kifejezést ad a vármegye közönsége nemcsak hazafias ragaszkodásának, hanem mély hálájának és köszönetének is, azon örök időn át elévülhetlen eredménydus érdemek felett, melyekkel Nagyméltóságod e vármegye életét 20 éven át korszerűsítő magaslata emelte.

A nemzetek életében 20 év elenyésző csekély idő, de egy ember életében, különösen midőn az a férfi-tetterő legtermékenyebb és leghatásosabb korszakára esik — oly jelentékeny, hogy egy egész életet boldoggá, vagy boldogtalanná tehet.

Nagyméltóságodat, életének ezen időszakában szemelte az isteni gondviselés e vármegye élére. . . Valóban a nemzetek sorsát intéző isteni kegyességnek tekinthetjük, hogy Nagyméltóságodat ezen időben, midőn Európa minden népe ugyszólván társadalmi és gazdasági válság előtt állott — ide rendelte, hogy hasznos ismereteit, bölcsességét, lángeszét, de különösen jószágos szíve érzelmét nálunk értekecsítse; vármegyénk boldogítására és jóvoltára.

És eugedje meg Nagyméltóságod, tekintetes törvényhatósági bizottság, hogy e helyen adózzam hálával első sorban a magyarok Istenének, ki Szent István bölcsessége által az ország szervezetébe begyűjtötte a várspáni intézményt, biztosítván ez által a nemzetet az iránt, hogy az ország politikai és gazdasági szervezése egységesen vezethető legyen. Mintegy rámutatván arra: „Ime minden vármegye élén álljon egy tett- és akaraterős kiválasztott férfi, ki a nemzetségeket egybeartassa, őket a civilizációra alkalmassá tegye, a földhöz megkötés által vagyonosodásra serkentse s ha kell a haza védelmére vezesse.”

Szent István királyunknak ez volt a princípiuma a várspánok beiktatása által. . . és bölcsességben, népéhez jószágos indulatban hasonló dicső fejedelmünk dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk I. Ferencz József Ő Felségének sem lehetett más intenciója, midőn Nagyméltóságodat, akkora Kis-Küküllővármegye alispánját azon állásból elhívta s ide hozzánt, hogy faji szeretete s családi összeköttetései amugy is kötötték, kiküldötté, hogy Szent István koronájának bölcsességéhez képest tel-

jesítse azon missziót, melyvel ősei annyi hazafias erényekkel e hazát nemzetünknek megtartották.

Hogy miként teljesítette Nagyméltóságod nehez kötelességét, azt nem akarom én gyenge szónoki erőmmel fejtegetni. Nagyméltóságod ezen felhívásában annyira felülemelkedett a mindennapi légkörből, hogy csak a történetíró lemond hivatala Nagyméltóságod alkotását elbíralni. Felsőes uralkodó apostoli királyunknak nemzetünk minden izét ismerő figyelme már régen beigazolta legmagasabb elismerésével és kitüntetésével, hogy Nagyméltóságod a királyi elbízásnak híven megfelelt.

De a népek történetében nemcsak a fejedelmek méltó elismerése az, mely a honfiakat a hazáért teljesített működésükért megjutalmazza, a nép szava az, mely fölér minden elismeréssel, mely felülmúl minden kitüntést!

Hazánk nagyjai, kiknek nevükhöz korszakalkotó események fűzvék, a nemzeti közismerés által jutottak azon kitüntetéshez, hogy a hálás utókor rájuk ihlettel és lelkesedéssel tekint vissza s nemzedékeinek mint követésre méltó hősöket jelöli meg.

Mai napon ezt akarta vármegyénk Nagyméltóságodban inaugurálni. Ünneppé tette azon emlékeztető napot, melyen Nagyméltóságod e vármegye kormányzatát alkotmány szerűen átvette. Megünnepelni határozta azt maga a törvényhatóság — önkénytelen — minden idegen befolyás, hatalmi vagy más érdek mellőzésével.

Azt hiszem Nagyméltóságú Főispán ur, tekintetes törvényhatósági közgyűlés, miképp a közszellem nem nyilatkozhatott másképp azon sikerek után, mint az jelenben történik.

Ime itt van e vármegye közönsége, itt van mindenki, ki a nemzeti fejlődés fázisait e vármegyén figyelemmel kísérni — s az elért eredmények felett bírálatot mondani hivatva van — s ezek is azt hangsúlyozzák, hogy Nagyméltóságod betöltötte hivatását és azon missziókat, melyet apostoli királyunk Nagyméltóságodra utalt, megfelelt.

És miben rejlik azon indító ok, mely e népet mint egy varázsűtőre ide összehozta és jelen nyomasztó időkben is lelkesültséget keltett keblükben?

A kötelességteljesítés? . . . a lelkiismeretes, pontos közszolgálat? . . . vagy azon komoly hivatali erő és igazságosság, mely Nagyméltóságod böles kormányzatát minden nyomában jellemzi? . . .

Nem! a kötelességnek lelkiismeretes, pontos teljesítése, hivatalos erője és igazságossága, csak azt eredményezhette, hogy a Nagyméltóságod által képviselt kormány iránt a közlakosság bizalommal viseltetik . . . mert hisz ezt minden tisztviselőtl méltán és komolyan megkívánhatjuk. Ez összefügg alkotmányos jogainkkal, melyet időnként ugy emegye termében, valamint a választó urnál megbírállhatunk.

Nagyméltóságod 20 évi működésének fénypontjai nemcsak ezen erények! . . . azok meghaladják a hivatalos kötelesség teljesítése iránti kíváncságot. Visszavezethetők a honalkotó szent király intenciójával létesített intézmény büvérejére.

A ki figyelemmel tanulmányozta hazánk történetét s kutatta az indító okokat és egyes nagyobb, a történelem feljegyzésére méltó események felett elgondolkodott, azonnal átláthatja, hogy a szent királynak intenciója, a mint előbb felfejtettem a várspánok rendszere felállításával az volt, hogy a magyar nemzetet, mely harezias kalandokba keveredve erejét, törhetlen vitózségét számos hadjáratokban, ütközetekben bebizonyította — e földhöz végkép lekösse és fennállhatását és megerősödését biztosítsa. Hisz Szent István király uralkodása előtt és alatt oly nagy volt az ingerültség a nyugati népekben nemzetünk ellen, hogy a mint a történetírók feljegyezték: „imádkba foglalták a magyarok elleni gyűlölködés szítását és érlelését, nemzedékről nemzedékre!”

Gazdasági értekezlet.

A múlt hó 29-én K. Váshelyt tartott gazdasági értekezleten Mike Ottokár ur következő beszédet tartott.

Tisztelt gazda közönség!

Forog az idő kereké feltartóztatlanul, folyton újabb meg újabb alakulásokat teremtve, legá-

zolván mindenkit, ki a tegnaphoz való göresös ragaszkodásban nem tud alkalmazkodni a mai nap változott viszonyaihoz. Ez az általános átalakulás a gazda embert sem kímélte meg. Az ő életviszonyai szintén nagyot változtak, mint változott a földgolyó ábrázata a természet és az ember kifáradhatatlan munkája folytán.

Az egyszerű földművelő szintén kénytelen lépést tartani a kor haladásával, különben hátramaradottsága egyszersmind vesztét is jelenti.

Meg kell küzdenie a változott viszonyokkal és beletörődni abba, hogy Európa többé nem Magyarországhoz fordul, ha gabonában és állati terményekben szűkölködik, s hogy ma már a magyar liszt a világ legjelentősebb piacain nem áll versenyen kívül és a szomszéd államok terményeinket nagy vámmal sújtják s az árt leszorítja a mértéktelen konkurencia. A fogyasztó pedig csak azt nézi, hogy kitől kapja olcsóbban a kenyeret, húst és bort s keveset bánja, vajjon Oroszországból vagy Amerikából hozza-e a hajó? Így született meg az általános panasz: nincs ára többé a gabonának, a marhának, „olcsóbban kell természetni és többet, ha boldogulni akarunk.” S így vagyunk a kisebb gazdasági házonvételekkel is.

A gazdálkodásnak, hogy eredményt mutathassunk fel az alapföltétel: jó közlekedési eszközök, jó piac, tőke, munkás kéz és jó igazságszolgáltatás. Közlekedési eszközeink, piacaink kifogástalannak, igazságszolgáltatásunk elég gyors és jó, fekvő tőkében bírnak ezt a földet, mely ha maroknyi is, de értéke mellett tanuskodik a székely faj több mint ezer éves múltja, s ha munkás közben nem is bővelkedünk, a ma már magas tőkélyre vitt gépek a hiányt teljesen pótolhatják.

Az eredményes gazdálkodáshoz az alapföltételek tehát megválnak s tagadhatatlan tény az is, hogy gazdáink szorgalom dolgában is első helyen állanak, mégis tehát mi az oka, hogy gazdasági állapotaink koránt sem kielégítőek? Mert vesszünk csak egy futó pillantást állattenyésztésünk minden ágazatára: Lótenyésztésünk stagnál, szarvasmarhánk visszafelé fordított, juhtenyésztésünk nem halad előre, sertésenyésztésünk pedig ijesztő képet mutat az okszerűtlen keresztezés és céltalan tenyésztés folytán; szóval, haladást semmiben sem tapasztalunk, sőt inkább visszaesés és gyakran satnyulás a kép, mely szemünk elő táru.

Mi pedig csendes megadással várjuk sorsunk jobbra fordultát s azt kívánnók, hogy az állam, melynek nyers jóvedelmünknek egy igen jelentékeny részét adjuk, tegyen értünk mindent. Ez pedig egálább is könnyelműség magunk iránt.

Én, tisztelt gazda közönség, azt hiszem joggal kimondhatom, hogy megyénkben a birtokok kiesésége és rendezetlen volta mellett leginkább az sósdi gazdálkodás és a forgó tőke fogyatékosága az oka elmaradottságunknak. Hiszem és tudom, tisztelt gazda közönség, hogy vannak közöttünk egyesek, a kik okszerűen gazdálkodnak, de ezekkel szemben százan és százan állanak, a kik még rosszul gazdálkodnak. Azt is tudom, tisztelt gyűléseket, hogy vannak önk között egyesek, kik megerőltetés nélkül nagyobb gazdasági beruházásokat tudnának tenni, jó fajta gazdasági haszon állatokat, gazdasági gépeket, vetőmagvakat tudnának beszerezni; de tudom azt is, hogy legtöbben magukra hagyva e téren is teljesen tehetetlenek.

Ismerjük be azt is, hogy a gazdálkodás ma már tudomány, mely a többi tudományokkal lépést tart és folyton fejlődik, úgy, hogy a tanult gazdának is folyton van mit tanuljon, ha nem akar a kortól, a melyben él, elmaradni s a régi közmondás, hogy: „a jó pap holtig tanul” a gazdára is épen ugy ráillik, mint más tudományok művelőjére.

De hát miképpen és mi módon tanulhat és haladhat a gazda a korrall? Oly módon, ha szakkönyveket és szaklapokat olvas és ha nem csak a községi gazdátársával, hanem másokkal is gyakran érintkezik, eszmét cserél, lát, tapasztal, hall s a látottakat, hallottakat és tapasztaltakat magáévá teszi, azokat érvényre juttatja és terjeszti. Viszont most azt kérdem, hogy a létért való nagy tusásban, midőn a megélhetési viszonyok oly nehezek a gazda vállára nehezdedő különböző terhek miatt, ma, midőn pénzeink is nőttek s az élvezetekből is nagyobb részt öhajunk, mint a régi világban, kinek van ahhoz módja, tehetsége, hogy több szaklapot járasson,

szakkönyveket szerezzék be vagy épenszázakat adjon ki gépekre, tenyész apa- és anyaállatokra. Bizonyára vajmi kevesen vannak ebben a szerencsés helyzetben.
(Vége következik.)

Ujdonságok.

— **Időjárásunk** most már minden tekintetben megfelel úgy a gazda, mint a fürdőre készülő közönség igényeinek. Az ég végre kitisztults jó meleg napok járnak. A hőmérséklet nappal igen meleg, de némely este hűvös.

— **Színészet.** A nemzeti színház egyik kiváló ujdonsága Kazaliczky Antal „Garasos alispán” című vígjátéka kerül színpadra f. hó 5-én hétfőn a társulat kedvelt komikája Bersiczky Ilon jutalomjátékául. E kitűnő darabot, amelyben közönségünk régi kedvence legjobb szerepét játsza, melegen ajánljuk a közönség figyelmébe, annál is inkább, mert a társulat többi jelesebb tagjai is kitűnő szerepekkel, összevágó és élvezetes előadást fognak produkálni.

— **Tánczezel egybekötött hangverseny.** A Kovásznán szünidőző tanuló ifjuság f. hó 10-én Kovásznán a Deák J. főle színpadon, a kovásznai áll. elemi népiskola szegény tanítói segélyezésére hangversenyyel összekötött zárkörű táncvizsgát rendez, melynek műsora következő 1. Nyitány, játsza Bónis Gyula zenekara, 2. „A holló,” irta Poé Edgard (fordította Szász Károly), szavalja Beese Imre theológus, 3. Magyar műdalok, éneklő Biró Sámuel joghallgató, 4. „Desperat ur,” Gabányitól, előadja Fazekas Lajos VIII. gymn. o. tanuló, 5. „Élj őseink hazája,” Schumann R.-től, éneklő az ifjuság Dalkara Kovács Bálint áll. el. isk. ig. tanító ur vezetésével. Táncz!

— **Szegény tisztelő ur.** A napokban megjelent a kézdivásárhelyi első lelkésznel egy asztalos tanoncz s azt mondván, hogy ő Cz. F. asztalosnál van alkalmazásban, 10 frtot kért munkaadója nevében kölcsön. A lelkész készségesen kifizette a kért összeget s napokon át azon jámbor hitben ringatta magát, hogy ő a maga 10 frtját igen jó helyre helyezte el, azonban nem sokára kitűdött, hogy ő egy fuifangos csalónak esett áldozatul, mert a fiu nem is áll Cz. szolgálatában s nem is megbízása folytán, hanem saját ezúljaira kérte a pénzt s azt nyomban el is mulatta. A rendőrség erősen keresi a jó reményű fiut, ki azonban sikerült csalás uton ellillant.

— **M. kir. posta- és távirdaigazgatóságtól Kolozsvárról** a következő értesítést vettünk: Táviratot nemcsak olyan helyen lehet feladni, ahol távirdahivatal működik, hanem oly helyeken is, ahol csak postahivatal van. A csak postahivatallal bíró helyeken feladandó táviratot legezlszerűbb egy zárt levelező lap alaku űrlapra írni, mely űrlap minden postahivataltól és frankójegy elárúsitónál 31 krért kapható. Ezen díj lefizetése után az illető fél jogot nyer arra, hogy Magyarország és Ausztria bármelyik helyére; hol távirda van, bárki számára egy 10 szóból álló táviratot adjon fel. Ha a távirat több mint 10 szóból állana, akkor a tizen felüli szavak mindenike után még 3—3 krajczár pótlék fizetendő — oly módon, hogy a 31 kros távirat űrlap belső oldalára a fizetendő pótdíjjal egyenlő értékű frankójegy ragasztatik fel. Ha p. o. a távirat 15 szóból állana, akkor a 31 kros űrlap belső oldalára még 15 kr. értékű frankójegy ragasztandó fel pótlékkul, mert a 10 szón felül még 5 szó van, melyért 3 krajczárjával 15 krajczár fizetendő. A kitöltött távirat-űrlap bármely postahivataltól feladandó, vagy levélgyűjő szekrénybe bedobható, a honnan a legelső postajáratlaltal a legközelebb fekvő távirdahivatalhoz, innen pedig mint távirat rendeltetési helyére továbbíttatik. Kolozsvár, 1897. június 18-án. Rasch kir. pt. igazgató.

— **Vonó-sorompó felállítás.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a kolozsvári üzletvezetőség vonalán 5 drb. Froitzheim-féle központi hajtó művel előre és hátra mozgatható vonó sorompó felállítása nyilvános ajánlati tárgyalás alapján biztosított. 10 százalék bántépénzzel felszerelt és üzemeltetési költségű titkári hivatalához nyújtandó be, hol a verseny tárgyalás is tartatik. Részletes terv és utasítás ott nyerhető.

— **A közs. fiu- és leányiskola** arra érdemes tanulóit megjutalmazása végett a következő adományok folytak be: 1. Kisegítő tak. pénztár 20 frt. 2. K.-Vásárhelyi tak. pénztár 10 frt. 3. Nagys. Benke Gyula ur 10 frt. 4. K. Csizsár József 10 frt. 5. Id. Jancsó Mózes ker. 3 frt. 6. Jancsó Mózes szgy. 2 frt. 7. ifj. Jancsó Mózes nyomdatulajdonos 2 frt. 8. Szőcs Ferencz urtól, Turóczy Mózes és neje emlékére 2 frt. 9. Szabó Dénesné 1 frt. 50 kr. 10. Benke Lajos 1 frt. 11. Dézsi Bálint 1 frt. 12. Ambrus Albert 1 frt. 13. Balogh János 1 frt. 14. Kovács Bálint 1 frt. Fogadják a szíves adakozók áldozatkész-ségükről tanuszkodó adományaikért közs. iskolásközként forró köszönetét. Az iskolásközknek f. évi jun. 27-én tartott ülése határozatából, K.-Vásárhely, 1897. jun. 29-én. Kovács István, elnök. M. Székely János, isk. sz. jegyző.

— **Köszönetnyilvánítás.** Folyó év. június hó 28-án tartott zászlószentelési ünnepélyen, szíves közreműködésük által nagy és elismerésre méltó szolgálatot tettek: a kosorus leányok és vőfélyek, egy szintén a helybeli tüzoltó zenekar, ifj. Czimbalmos Ferencz és Molnár József urak; miért fogadják a nyilvánosság előtt is a tanári testület elismerését és hálás köszönetét. Hassák Vidor gym. igazgató.

— **A szülők figyelmébe.** Péntek Ferencz fővárosi ref. vallástanárra, a „Szabad Sajtó” című protestáns lap szerkesztőjére arról értesít bennünket, hogy szeptember elsejére Budapesten, egy a szerényebb igényeknek megfelelő internátust nyit, melybe alsóbb osztályos növendéket: 350 frt, felsőbb osztályos növendéket: 400 frt évi fizetés mellett vesz fel. A jelentkezés határideje július hónap vége. Ajánljuk ezt a vállalatot azoknak a szülőknek a figyelmébe, kik gyermekeiket a fővárosban óhajtják neveltetni.

Hasznos tudnivalók.

A tisztogatás műfogásai.

Idővel a használatból és a levegő, por hatásától fakulnak, kopnak a butorok, képek fémek stb. A háziasszonyoknak szépérzékét és rendszeretét kellemetlenül érinti, ha a lakásában és házatáján elhanyagolt állapotban talál valamit, azt szereti, ha minden olyan tiszta, fényes, mintha új volna. A butoroknak, festményeknek, fényes tárgyaknak tisztogatása oly kiváló szakértelmet és gondot kíván, hogy a ki csak találomra akar belefogni, az több kárt tesz benne, mint hasznát.

Igy például a függönyöket nem tanácsos ott-hon tisztíttatni, kivéve ha muszlin vagy pamutszővetű és színtartó.

A valódi szőnyegek, ha csak kevésbé fakultak, erős ecetes vagy sósvízzel való dörzsölés után vizsgáljuk színeiket. Az erősen fakult szőnyeghez a következőt kell használni: Egy darab szappant 5 liter vízbe kell aprítani és elfőzni, s 2 deka borkőtenni hozzá. A jól kiporolt szőnyegek kefével, lehetőleg forrón alkalmazzuk ezt a folyadékot, aztán érdes vászonruhával dörzsöljük le.

A papírkárpitot legezlszerűbb puha flannelal vagy puha kefével szabadítani meg a rátapadt portól, a zsírfoltot kenyérbéllel dörzsöljük, de óvatosan, nehogy a papír kilyukadjon.

A festményt langyos, ammoniakkal kevert vízzel öblítsük; de csak finom szivacsot szabad a tisztításhoz használni.

A tölgyfabutoron nagyon gyakran zsírszerű foltok ütnek ki, melyet meleg sörrel kell mosni.

Ha azt akarjuk, hogy fényes is legyen, olvaszszunk a sörbe egy mogyorónyi fehér viaszot és kávéskanálnyi törött ezukrat. Ezt ecettel kenjük a butorra, s mikor megszáradt, puha posztóval dörzsöljük fényesre.

Az aranyozott rámak igen kényesek; jól le kell porozni a tollseprővel, azután piezi terpentinnel óvatosan eltávolítani a piszkot vagy légyenyomokat. Lemosni nem szabad.

A réz, nikkel és bronzfélek tisztítására már igen kitűnő tisztító port vagy pasztákat árulnak olcsó pénzen; ehez egy darabka puha szarvasbőrt véve, könnyen fényesre csiszolhatunk minden kilyeset stb.

A rézzel kivert ébenfa vagy rózsafa ládascskákat lenolajjal tisztítsuk, utóbbit porrá tört bodzafaszénnel fényesítve ki.

A fényezés tárgyak tisztításánál óvakodjunk minden savas tisztító eszköztől, legjobb ahhoz a szappan és víz. Ha gondosan lemostuk, puha bőrrrel töröljük szárazra.

Ha fényezett asztallapra meleg tálat vagy csészét teszünk, megmarad a foltja. Ezen egyszerűen hideg lenmagolajat dörzsölünk addig puha, tiszta vászonnal, a míg a folt eltűnik. Igen ajánlatos fényesítő eszköz a következő: egyenlő rész lenolaj, terpentinelaj, borszesz és kevés ecet összekeverve; ezt cseppenkint pamutos ronggyal elkenjük a fabutoron, azután posztóval fényesre dörzsöljük. — A tölgyfába és diófába könnyen befurakodik a szu és belsejét porrá őrli; ennek creosottal lehet elejét venni úgy, hogy pár napig ne égedjük megszáradni rajta. Ezzel rothadástól is meg lehet óvni.

Igen jó padlófényezés parketre a következő: tiszta viaszot egy piezi lenolajjal terpentinnel fel kell olvasztani, a míg krémszerű sűrűséget nyer. Ezt gyapjuszövetdarabbal felkenjük a padlóra, azután, ha megszáradt, átkétfeljük. Ez a krém fényessé teszi a linoleumot is.

Ha a fehér márvány foltot kap, a következővel tisztogassuk: szappanfőzetbe hasonló mennyiségű meszet és sziksót kell 20 perezig főzni; ezt a márványra mázoljuk, tizenkét óra hosszat rajta hagyjuk, azután tiszta vízzel mossuk le.

Alabástrom disztiményekre enyves pépet kell kenni, pár napig rajta hagyni, azután szappannal lemosni.

Ablak-sajtóüvegek fényesítésére legajánlatosabb a kallótöld, melyet nedves ronggyal kell rákenni, tiszta vízzel lemosni és utána száraz bőrral megdörögni. A könyvszekrények, képek üvegeit is csak ezzel tisztogattassuk. A tükörüveg úgy lesz fényes, ha szivacsos borszeszt dörzsölünk rá, kék porral behintjük, azután posztóval csiszoljuk, végül puha selyemronggyal fényesítjük.

A borszékék tisztításához egy csésze táblaolajba fél kávéskanálnyi ecetet vegyítünk és felfőzzük, azután a bört bekenve vele, puha posztóval fényesre dörzsöljük.

Mielőtt valaki egy nagyobb butor tisztogatásához fog, előbb csak valamely rejtett részén tesz kísérletet és ha az jól sikerült, úgy folytatja a munkát az egészen.

Gondos háziasszony.

Nyiltér.)*

Fouard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a. legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes. Henneberg-selyemet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal s. a. t. megrendel. árakat postabér és vámmentesen a házhoz szállítva m. intákat postafordultával küld Henneberg G. (cs. és kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájsz. a. c. címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik közvényről, csúznál, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekenként árban majdnem minden gyógyszerárban kellelben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvar. szállító, RUDOLSTADT.

*E rotva alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Elveszett kutya.

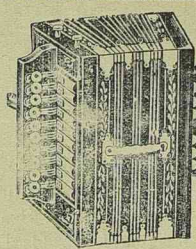
Folyó hó 23-án a délutáni órákban egy 5 hónapos kávészínű barna, angol fajta, him vizsla kölyök Uzonból egy udvarról kikutott, s utját mint többen mondják — a brassói sokadalomból vissza tévő szekerek utáni Kézdi-Vásárhely felé vette volna. A megtaláló sziveskedjék lapunk kiadóhivatalában jelentkezni, s az illető költségeit és fáradozásait meg fogja téríteni.
107 2 2

Fa eladás.

Körülbelül 150 méterrel száraz bükkhasábfá, könnyen hozzáférhető helyen a bűdösi erdő részben eladó. Bővebb felvilágosítást ad a gróf Mikes Benedek örökösei üvegyára Bük szádon.
108 2-3

HIRDETÉSEK

e lapkiadó hivatalában
felvételnek.

„Bohemia“

világhírű kézi harmonikát, mely el van látva jó hosszú billentyűkkel és gyöngyház gombokkal, csak

4 $\frac{1}{2}$ forintért

szállítom.

Ezen harmonikának két kettős fúvója mellett még egy 11 ranczu fúvója van, melynek sarkai a korai elrongálás ellen ércsarkokkal vannak ellátva.

A hangok egyes különálló lemezekre vannak minok következőképpen a harmonikának orgonához hasonló kollektív hangja van.

15 $\frac{1}{2}$ × 33 cm. nagyságú, 40 hangú, 2 változatú frt 4 $\frac{1}{2}$
17 × 34 „ „ 60 „ 3 „ frt 5 $\frac{1}{2}$
17 $\frac{1}{2}$ × 34 $\frac{1}{2}$ „ „ 80 „ 4 „ frt 6 $\frac{1}{2}$

Öntanuló iskola ingyen. Csomagolás és portó 60 kr. Képes árjegyzék szintén ingyen. Szállítás vámmentesen utánvét mellett. Becsürlés meg van engedve. Ismét eladók összeköttetése kerestetik.

C. A. Schuster

harmonikakészítő
Markneukirchen 7. S.

167 17-20

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle dívány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függőnytartók, tükrök, toilett-asztalok, lőszőr és tengerifü matrácok, és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Összehajtható vas-ágyak 23 rugós matrácézzal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(89 7—100)

A brassói portland cement-gyár

ajánlja legkitünőbb

* PORTLAND CZEMENTJÉT *

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasúti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kézdi-Vásárhelyt kapható: K. Csizsár József úrnál, S.-Szent-Györgyön: Ferencz Lajos és Császár Gyula uraknál.

22 21-48

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1896. máj. 1-től.

MENETREND.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Keleti vonal.

Érvényes 1896. máj. 1-től

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	é. 5.08	é. 7.48	d. u. 2.45	Medgyes	regg 10.55	é. 12.45	
Botfalva	5.39	8.03		Kis-Kapus (vend., elág. Szob. felé) (é. 11.14	1.01		
Földvár	5.58	8.12		(ind. 11.41	1.35		
Mogyorós	6.17	8.47		Tövis (vend., elágazás Arad felé) (é. d. u. 1.29	3.06	este 7.59	
Apáca	6.36	9.01		(ind. 1.55	3.38	8.06	
Köpecz	6.55	9.19		Nagy-Enyed	2.17	3.59	
Agostonfalva	7.02	9.25		Kocsárd (vend., elágazás Maros- (é. 2.56	4.33		
Áos ó-Rakos	7.19	9.41		Vásárhely felé) (ind. 3.06	4.43		
Ha moród	7.45	10.03		Gyéres (elágazás Torda felé) . (é. 3.37	5.12		
Kecza	8.02	10.16		(ind. 3.47	5.18		
B ne	8.23	10.36		Kolozsvár (vendéglő)	é. 5.24	regg. 6.45	10.45
Erked	8.43	10.51		(ind. este 6.13	7.00	11.01	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) .	9.12	11.16		Nagy-Várad (vendéglő)	(é. 8.—	11.17	2.30
Szegsvár (vendéglő)	9.35	11.33		(ind. 11.04	d. e. 11.32	2.37	
	9.42	11.40		Budapest	é. regg. 5.45	este 8.10	regg. 7.0

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.56	délelőtt 10.15	délután 2.37	Brassó	ind. reggel 5.20	reggel 8.50	délután 3.00
Imecsfalva	5.09	10.38	2.54	Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Páva-Zabola	5.22	10.51	3.11	Prázmár	5.53	9.33	3.34
Kovácsna	5.38	11.08	3.43	Kökös	6.04	9.46	3.45
Barátos	5.55	11.24	4.08	Uzon	6.15	10.06	3.57
Nagy-Borosnyó	6.07	11.38	4.27	Kilyen	6.27	10.21	4.09
Erosztevény	6.24	11.55	4.48	Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49	4.27
Sepsi-Szentgyörgy	6.54	d. u. 12.25	5.28	Erosztevény	7.07	11.17	4.49
Kilyen	7.02	12.33	5.38	Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Uzon	7.15	12.46	5.54	Barátos	7.45	12.16	5.28
Kökös	7.25	12.56	6.07	Kovácsna	8.08	12.48	5.46
Prázmár	7.45	1.16	6.34	Páva-Zabola	8.19	1.01	5.59
Szász-Hermány	8.01	1.32	6.54	Imecsfalva	8.31	1.19	6.03
Brassó	é. 8.15	1.46	7.12	Kézdi-Vásárhely	é. 8.45	1.37	este 6.27

Ny. Ifj. Janesó Móze-nél K.-Vásárhelyen